

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122751)

VII.

S. P. Doctissimi viri, terque quaterque colendissimi fratres in Domino. Primas literas vestras in Majo ad nos perscriptas, 26. demum Julii Lamberti accepimus, è quibus fatis intelleximus, quo in statu res vestrae tum fuerint. Plurimum certe gaudemus, nihil adhuc in religione mutatum esse, sed omnia adhuc in pristino statu manere. O Jesu, Fili David, conserva ac tuere tuam afflictam Ecclesiam. Porro multum vobiscum ex animo & merito quidem dolemus ob impietatem infelicis Beati, quod hoc tempore admodum afflicto, afflictam Ecclesiam, adhuc magis affligere non veretur. O hominis horrendam impudentiam, qui unitatem & concordiam cum fratrum, tum Ecclesiae scindere adeo non horret. Hoc praesertim exulcerato & calamitoso admodum seculo. Vere malus est, malum igitur male perdat DEUS, ex animo vobiscum oro atque semper orabo. Viderint illi, quomodo coram tribunali Christi respondere velint, qui talem impudentem perturbatorem Ecclesiae malignè obtrudere non sunt veriti. Scripsimus communem Epistolam ad totam Ecclesiam Argentinensem, in qua & inter cetera producit & perstringitur impii Beati temeritas & impietas, & diluuntur ejus impia argumenta, quibus institutum nostrae disciplinae convulsit. Quo scripto lecto, speramus ejus pestem minus nocituram. Scripsi & ego privatim ad fraternitatem Junioris Petri. Curate quaeso, ut utrumque scriptum legatur fratribus. Reliqua quomodo cum Beato agendum sit, & quomodo contra eum excipiendum, si in pastorem eligi deberet, intelligetis ex literis D. Buceri. Magno tamen nobis solatio est, quod intelligimus inter vos reliquos tamen pastores magnam esse consensionem simul atque parresiam in docendo & concionando. Rogamus supplices unigenitum Filium DEI, ut Spiritum S. suum nunquam vobis eripi sinat, quo ita porro ut haec constanter pergatis; donet vobis omnibus duplicem Spiritum Heliae, ad profligendam omnem Satanæ Antichristique, filii ejus, impietatem. Rectè quidem pie & sancte mones, doctissime Marpachi, ut pro virili hic quoque pro disciplina Ecclesiae laborare & instare apud proceres regni velimus. Sed tu noveris, parvam adhuc hujus rei impetrandae spem esse. Magna adhuc, proh dolor, est confusio, indigestaque moles, multum certe est laborandum & sudandum, quod nos minime subterfugeremus, si aliquid hic per nos staret. Messis quidem est copiosa, sed operarii revera pauci, & qui pro operariis habentur, frigide admodum operantur, paucissimis exceptis. Non tantum rari sunt hic concionatores, sed etiam apud ipsos concionatores rarissimae conciones, aut planè nullae. Interim tamen habent magnas multas & pingues praebendas, & sunt magni Domini, satis esse putant, in conviviis & colloquiis posse aliquid de Evangelio nugari, captiosas ac curiosas quaestiunculas movere, cui

re, cui vitio video Anglicam gentem admodum obnoxiam. In summa laudatur cum Christo, cum sancto Evangelio, & Ecclesia ejus. Omnes quarunt, quæ sua sunt, nemo, quæ Christi. Non video, quomodo & hoc regnum consistere possit, nisi majore studio & pietate se Christo subjiciant. Hæc propterea scribo, ut eo ardentius nobiscum clametis ad Patrem Cœlestem, quo & Ecclesiæ suæ in hoc regno clementer succurrere velit. Nos libenter faceremus, quicquid possemus, sed quia linguam ignoramus, non videmus, quomodo multum prodesse possimus; neque enim concionari, neque cum hominibus loqui valemus, quæ res certe magnum habet momentum. Apud Reverendissimum facimus, quod possumus, qui revera pius & sanctus vir est, & optime consultum vult causæ Christi, plus facit, quam nemò alius, multum tamen impeditur propter negotia aulica, quibus plurimum obruitur. Expectamus, ut brevi ad Academiam Cantabrigiensem transferamur. Dominus det, ut multum fructum adferamus, studiosis saltem. Hisce diebus literas à Lipsensibus accepi, qui diligentissimè me vocant ad scholam & Ecclesiam suam, aut ad quamcunque aliam, si quæ mihi placeat in tota Saxonia. Omnes fere nominant Academias, & cupiunt ut eligam, quamcunque voluerim. Si vocatio D. Buceri in Daniam, & hæc mea in Saxoniam facta esset, cum adhuc isthuc eram, forte prætulissemus eam Anglicanæ. Semper enim magis jucundum & frugiferum esset, apud Gentem agere, cujus linguam non ignoraremus. Sed quia DEUS clementer admodum nos huc deduxit, ideo expectamus ejus voluntatem, quid hic nos facere velit, tantum det ubicunque demum terrarum simus, ut illi nostram operam & ministerium approbemus. Habeo & ago vobis omnibus, charissimis fratribus meis, ingentes gratias pro sollicitudine & officiis vestris erga meam uxorem. Christum rogo, ut assatim vobis rependat. Studebo & ego, quantum possum, erga vos non ingratus esse. Quid cum uxoribus nostris fieri velimus, scripsimus. Si aliqua spes, affulgeret nostræ ad vos revocationis, cupimus illas apud vos diutius hærerè. Sin, quo maturius ad nos venerint, eo gratius erit. Egemus enim illarum opera & ministerio maximè propter victus rationem. Precamur igitur vos ex animo, consulite hic in medium, quid sit è re nostra, & quod vobis, aliisque bonis viris consultum visum fuerit, jubemus, ut sequantur. Boni consulite, optimi viri, quod communes vobis literas scripsi; Nam revera cuique privatim scribere nostra per negotia non licuit. Optime valere cum uxoribus vestris, liberis & familiis. Salutate ex me diligenter omnes fratres Symmistas, & Scholæ Professores. Inprimis autem D. Johannem Leglinum, fratrem mihi longe charissimum, cui alias scribam. Cum D. Leonhardo, Præfecto Collegii, aliis omnibus bonis amicis. Ex Lambeto in Anglia. 29. Julii. 1549.

Inscri.

Inscriptio:

Doctissimis ac pijsimis Viris & sincerissimis Theologis, D. D. Joanni Mar-
pachio, D. Conrado Huberto, D. D. Christophoro Sælio. D. &
fratribus charissimis.

Totus Vester

Paulus Fagius.

VIII.

S D. Clarissime Domine Doctor. Quod mihi data est occasio ad te
amicitiam, quam Vitebergæ constituimus & sanctissimis colloquiis ad bien-
nium aluimus. Proinde non utor apud te longiore circuitu; Ex me metior
tuum animum, & non dubito, te antiquam in me retinuisse benevolentiam.
Quod autem à te peto, breviter expediam. Hic adolescens Vallensis dedit
operam bonis literis in hac nostra schola, excitus autem fama istius celeberrimæ
urbis, & mores externos spectare, & isthinc animum porro cupit excolere bonis
literis. In ea re si quid opis potes ferre egeno, da quæso hoc meis amicis
precibus, & ira tractato hominem, ut intelligat ipse, cum suis amicis, meam
commendationem aliquod apud te pondus habuisse. Si qua in re vicissim
potero tuis declarare meam gratitudinem, faciam, ut perspicias, me boni
functum esse viri officio.

De statu rerum nostrarum hæc addo. Ecclesia & schola nostra Christi
gratiâ adhuc salva est. Laboramus in Evangelio de Filio DEI nemine
obstante. Nec quicquam nobis in hunc usque diem propositum est, de
mutandis ceremoniis, quas equidem ante aliquot annos instituimus ad
formam Ecclesiæ Vitebergensis. Et politia fruitur sua pace sub Rege nostro.
Faxit DEUS ut metalla reflorescant, quæ in his tumultibus facta sunt aridiora.
Cum uxore gravida & tribus liberis sic satis valeo. Cum amicis delector
in studio hebraicarum literarum. Hæc de statu nostro. Porro quid in Sa-
xonîa agatur, ex Domino Raphaelæ procul dubio intellexisti. Bene vale
clariss. & cariss. Domine Doctor & amice. Et harum Ecclesiarum in vestris
precibus non obliviscimini. Et si tibi se offert occasio, fac, ut ex te resciscam,
quid isthic agatur, & quo in statu res tuæ sint. Iterum vale. Datum in valli-
bus Joachimicis. Ægidi, 1549.

I.

Mathesius, docens Evangelium in Vallibus.